

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการบ่งชี้ความเสี่ยงของการทุจริตที่มีอยู่ในองค์กรโดยการประเมินโอกาสของการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นตลอดจนบุคคลหรือหน่วยงานที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริตเพื่อพิจารณาว่าการควบคุมและการป้องกันการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่

การทุจริตในระดับท้องถิ่น พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวของการทุจริตในระดับท้องถิ่นได้แก่ การกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแม้ว่าโดยหลักการแล้วการกระจายอำนาจมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้บริการต่างๆของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนมากขึ้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติทำให้แนวโน้มของการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน

ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น ๗ ประเภทดังนี้

- ๑) การทุจริตด้านงบประมาณการทำให้บัญชีการจัดซื้อจัดจ้างและการเงินการคลังส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒) สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล
- ๓) สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย
- ๔) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรมจริยธรรม
- ๕) สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทราบ
- ๖) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่างๆ
- ๗) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจบารมีและอิทธิพลท้องถิ่น

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

- ๑) **โอกาส** แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่พบว่ายังคง มีช่องว่าง ที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าว เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็งกฎหมายกฎระเบียบไม่รัดกุมและอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต
- ๒) **สิ่งจูงใจ** เป็นที่ยอมรับว่าสถานะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้น เรื่องของวัตถุนิยมสังคมนิยมทำให้คนในปัจจุบัน มุ่งเน้นที่การสร้างควมร่ำรวย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจ ให้เจ้าหน้าที่ มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรม การทุจริตมากยิ่งขึ้น
- ๓) **การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส** การทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบายที่ทำให้ การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาของประชาชนขาดกลไกการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านี้
- ๔) **การผูกขาด** ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐได้แก่ การจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาด ดังนั้นจึงมีความเกี่ยวข้องเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการของภาครัฐรูปแบบของการผูกขาดได้แก่ การผูกขาดในโครงการก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ

๕) การได้รับคำตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมการทุจริตเพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม “รายได้พิเศษ” ให้กับตนเองและครอบครัว

๖) การขาดจริยธรรมคุณธรรม ในสมัยโบราณความซื่อสัตย์สุจริต เป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้น เป็นพิเศษ ถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน แต่ในปัจจุบันพบว่า คนมีความละอายต่อบาปและเกรงกลัวบาปน้อยลงและมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง มากกว่าที่จะยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

๗) มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิด เห็นว่าการทุจริต เป็นวิถีชีวิต เป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนซื้อเป็นคนเชื่อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด ย่อมจะทำการทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยไม่มีความละอายต่อบุญและบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง จากสาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลอุตะเถา ได้นำหลักทฤษฎี SWOT Analysis มาใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตตามบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยองค์การบริหารส่วนตำบลอุตะเถา จัดทำเป็นแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔) ขึ้นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลอุตะเถา ต่อไป

๒. หลักการเหตุผล

ตามคำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบได้กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบเฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ ประกอบกับนโยบายของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายของรัฐบาลต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ก็ได้กำหนดให้มีการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลและคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) และให้หน่วยงานภาครัฐแปลงแนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ๔ ปี และแผนปฏิบัติการราชการประจำปี ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติฯ กำหนดยุทธศาสตร์ที่ ๒ “ยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต”

ดังนั้น เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ฯ ให้เกิดเป็นรูปธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลอุตะเถา จึงแสดงเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริต ด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลอุตะเถา ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓(พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลอุตะเถา ต่อไป และเพื่อให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

ในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบอย่างเข้มแข็ง เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีมาตรฐานความโปร่งใส เทียบเท่าสากล ภายใต้วิสัยทัศน์ : ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance & Clean Thailand) ประเทศไทยในระยะ ๕ ปีข้างหน้า จะมุ่งสู่การเป็นประเทศที่มีมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรม เป็นสังคมใหม่ที่ประชาชนไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตทุกรูปแบบ โดยได้รับความร่วมมือจากฝ่ายการเมือง หน่วยงานของรัฐ ตลอดจนประชาชนในการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของชาติและประชาชน เพื่อให้ประเทศไทยมีศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิในด้านความโปร่งใสทัดเทียมนานาชาติ

๓. วัตถุประสงค์การจัดทำแผน

๑. เพื่อแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอุ้มเตา
๒. เพื่อสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต โดยการเสริมสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้บังเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนในท้องถิ่น ปราศจากการก่อให้เกิดข้อสงสัยในการประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรม การขัดกันแห่งผลประโยชน์ และแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ
๓. เพื่อให้การบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลอุ้มเตา เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
๔. เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น
๕. เพื่อเสริมสร้างและปรับปรุงกลไกในการตรวจสอบองค์การบริหารส่วนตำบลอุ้มเตาที่มีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง

๔. เป้าหมาย

ระดับคะแนนการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สูงกว่าร้อยละ ๕๐

๕. ประโยชน์ของการจัดทำแผน

๑. เป็นกลไกและเครื่องมือที่สำคัญในการป้องกันการทุจริตที่จะเกิดขึ้นในองค์กรส่งผลให้การบริหารงานมีความโปร่งใส
๒. จัดทำบริการสาธารณะแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและลดปัญหาการทุจริตได้
๓. ก่อให้เกิดความเชื่อมั่น ความพึงพอใจ และศรัทธาของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอุ้มเตา
๔. องค์การบริหารส่วนตำบลอุ้มเตาจัดทำแผนป้องกันการทุจริตและนำไปสู่การปฏิบัติแล้ว จะส่งผลถึงระดับคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ด้วย

